TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2012. gada 1. martā*

Direktīva 91/439/EEK un Direktīva 2006/126/EK — Vadītāja apliecību savstarpēja atzīšana — Dalībvalsts atteikums atzīt tādas vadītāja apliecības derīgumu, ko personai, kura saskaņā ar šīs valsts tiesisko regulējumu nav fiziski un garīgi piemērota transportlīdzekļa vadīšanai, ir izdevusi cita dalībvalsts

Lieta C-467/10

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Landgericht Gießen* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2010. gada 21. septembrī un kas Tiesā reģistrēts 2010. gada 28. septembrī, krimināprocesā

pret

Baris Akyüz.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], tiesneši U. Lehmuss [*U. Lõhmus*], A. Ross [*A. Rosas*] (referents), A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*] un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*],

ģenerāladvokāte V. Trstenjaka [*V. Trstenjak*],

sekretārs K. Malaceks [*K. Malacek*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2011. gada 26. oktobra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *B. Akyüz* vārdā – *J. Häller*, *Rechtsanwalt*,

— Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *N. Graf Vitzthum*, pārstāvji,

— Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *S. Varone*, *avvocato dello Stato*,

— Eiropas Komisijas vārdā – *G. Braun* un *N. Yerrell*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokātes uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1991. gada 29. jūlija Direktīvas 91/439/EEK par vadītāju apliecībām (OV L 237, 1. lpp.) 1. panta 2. punktu un 8. panta 2. un 4. punktu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 20. decembra Direktīvas 2006/126/EK par vadītāju apliecībām (OV L 403, 18. lpp.) 2. panta 1. punktu un 11. panta 4. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts kriminālprocesā pret Vācijas pilsoni *B. Akyüz* par to, ka viņš 2008. gada 5. decembrī un 2009. gada 1. martā Vācijas teritorijā vadīja transportlīdzekli bez šim nolūkam prasītās vadītāja apliecības.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesiskais regulējums

Direktīva 91/439

3 Direktīvas 91/439 preambulas pirmajā apsvērumā ir noteikts:

"tā kā kopējās transporta politikas mērķiem un kā ieguldījums ceļu satiksmes drošības uzlabošanā, kā arī lai atvieglotu personu pārvietošanos, kas apmetas uz dzīvi citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā šīs personas ir nokārtojušas transportlīdzekļa vadītāja prasmes pārbaudījumus, ir vēlams, lai pastāvētu Kopienas parauga valstu transportlīdzekļu vadītāju apliecības, ko dalībvalstis savstarpēji atzītu bez pienākuma nomainīt šīs apliecības".

4 Saskaņā ar šīs pašas direktīvas preambulas ceturto apsvērumu satiksmes drošības interesēs ir jānosaka minimālās prasības vadītāja apliecību izdošanai.

5 Atbilstoši minētās direktīvas 1. panta 2. punktam "izdotās vadītāju apliecības tiek savstarpēji atzītas".

6 Direktīvas 91/439 7. panta 1. punktā ir noteikts:

"1. Vadītāju apliecības turklāt tiek izdotas tikai tiem pretendentiem,

a) kas saskaņā ar I un II pielikuma noteikumiem ir nokārtojuši praktiskās braukšanas pārbaudi un teorētisko zināšanu pārbaudi un atbilst medicīniskajiem standartiem;

b) kam ir parastā [pastāvīgā] dzīvesvieta dalībvalstī, kas izdod vadītāja apliecību, vai kas var pierādīt, ka tur ir mācījušies vismaz sešus mēnešus."

7 Šīs pašas direktīvas 8. panta 2. un 4. punktā ir paredzēts:

"2. Ievērojot krimināltiesību aktu un policijas tiesību aktu teritorialitātes principu, parastās [pastāvīgās] dzīvesvietas dalībvalstis uz citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības turētāju var attiecināt savas normas par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību ierobežošanu, apturēšanu [aizturēšanu], atņemšanu vai anulēšanu un tāpēc, ja nepieciešams, apmainīt vadītāja apliecību.

[..]

4. Dalībvalsts var atteikties atzīt jebkuras tādas vadītāja apliecības derīgumu, ko izdevusi cita dalībvalsts personai, kas pirmās valsts teritorijā ir pakļauta kādam no 2. punktā minētajiem pasākumiem.

Tāpat dalībvalsts var atteikties izdot vadītāja apliecību pretendentam, kas ir pakļauts šādiem pasākumiem citā dalībvalstī."

Direktīva 2006/126

8 Saskaņā ar Direktīvas 2006/126 2. panta 1. punktu "dalībvalstu izsniegtas vadītāju apliecības ir savstarpēji atzītas".

9 Minētās direktīvas 7. panta 1. un 5. pantā ir noteikts:

"1. Vadītāju apliecības izsniedz tikai šādiem pretendentiem:

a) kas ir izturējuši braukšanas prasmes un stila pārbaudi un teorētisku zināšanu pārbaudi un atbilst medicīniskiem standartiem saskaņā ar II un III pielikumu;

[..]

e) kam pastāvīgā dzīvesvieta ir dalībvalstī, kura izsniedz vadītāja apliecību, vai kas var pierādīt, ka ir tajā mācījušies vismaz sešus mēnešus.

[..]

5. [..]

Neskarot 2. pantu, dalībvalsts, kas izsniedz vadītāja apliecību, ievēro pienācīgu modrību, lai nodrošinātu, ka persona atbilst šā panta 1. punktā izklāstītajām prasībām, un piemēro savus valsts noteikumus, atceļot [anulējot] vai atņemot braukšanas tiesības, ja konstatē, ka vadītāja apliecība ir izsniegta, neievērojot prasības."

10 Direktīvas 2006/126 11. panta 4. punkts ir izteikts šādi:

"Dalībvalsts atsakās izsniegt vadītāja apliecību pretendentam, kura vadītāja apliecība citā dalībvalstī ir ierobežota, atņemta uz laiku [aizturēta] vai atņemta pavisam.

Dalībvalsts atsakās atzīt jebkuras vadītāja apliecības derīgumu, ko izdevusi kāda cita dalībvalsts personai, kuras vadītāja apliecība izdevējas valsts teritorijā ir ierobežota, atņemta uz laiku [aizturēta] vai atņemta pavisam.

Dalībvalsts var arī atteikties izsniegt vadītāja apliecību pretendentam, kura vadītāja apliecība citā dalībvalstī ir anulēta."

11 Minētās direktīvas 16. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:

"1. Dalībvalstis ne vēlāk kā 2011. gada 19. janvār[ī] pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu 1. panta 1. punkta, 3. panta, 4. panta 1., 2. un 3. punkta un 4. punkta b) līdz k) apakšpunkta, 6. panta 1. punkta un 2. punkta a), c), d) un e) apakšpunkta, 7. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunkta, 2., 3. un 5. punkta, 8. panta, 10. panta, 13. panta, 14. panta, 15. panta prasības, kā arī I pielikuma 2. punkta, II pielikuma 5.2. punkta attiecībā uz A1, A2 un A kategoriju, IV, V un VI pielikuma prasības. Dalībvalstis Komisijai tūlīt dara zināmus šos aktus.

Tās piemēro šos aktus no 2013. gada 19. janvār[a]."

12 Šīs pašas direktīvas 17. panta pirmajā daļā ir noteikts:

"Direktīva 91/439/EEK ir atcelta, sākot no 2013. gada 19. janvār[a], neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz VII pielikuma B daļā norādītajiem termiņiem, lai šo direktīvu transponētu savos tiesību aktos."

13 Direktīvas 2006/126 18. pants ir izteikts šādi:

"Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

2. panta 1. punktu, 5. pantu, 6. panta 2. punkta b) apakšpunktu, 7. panta 1. punkta a) apakšpunktu, 9. pantu, 11. panta 1. punktu un 3. līdz 6. punktu, 12. pantu un I, II un III pielikumu piemēro no 2009. gada 19. janvār[a]."

Valsts tiesiskais regulējums

14 1998. gada 18. augusta Noteikumu par atļauju personām piedalīties ceļu satiksmē (Noteikumi par vadītāju apliecībām) (*Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr* (*Fahrerlaubnis-Verordnung*)) (*BGBl.* 1998 I, 2214. lpp.), redakcijā, kas bija spēkā līdz 2009. gada 15. janvārim (turpmāk tekstā – "*FeV*"), 28. panta 1., 4. un 5. punktā bija noteikts:

"1. Derīgas [Eiropas Savienības] vai [Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ)] vadītāja apliecības turētāji, kuru pastāvīgā dzīvesvieta 7. panta 1. vai 2. punkta izpratnē ir Vācijā, ievērojot 2.–4. punktā paredzētos ierobežojumus, drīkst šajā valstī vadīt transportlīdzekļus tiem piešķirto tiesību apmērā. Citā valstī piešķirto vadītāja apliecību nosacījumi ir jāņem vērā arī Vācijā. Ja vien nav noteikts citādi, šādām vadītāja apliecībām ir jāpiemēro šo noteikumu normas.

[..]

4. 1. punktā minētā atļauja netiek piemērota attiecībā uz [Savienības] vai EEZ vadītāja apliecības turētājiem,

1) kuriem ir izdota pagaidu apliecība vai nu mācību nolūkā, vai jebkāda cita iemesla dēļ,

2) kuru pastāvīgā dzīvesvieta tās izdošanas brīdī bija Vācija, ja vien viņi apliecību nebija ieguvuši kā studenti vai skolnieki 7. panta 2. punkta izpratnē vismaz sešu mēnešu ilgas uzturēšanās laikā,

3) kuru vadītāja apliecībai Vācijā ir piemērots pagaidu vai galīgas atņemšanas pasākums, ko ir noteikusi tiesa, vai nekavējoties izpildāms vai galīgs atņemšanas pasākums, ko ir noteikusi valsts pārvaldes iestāde, kuriem vadītāja apliecības izdošana ir tikusi atteikta ar galīgu lēmumu vai kuriem tā nav tikusi atņemta tikai tādēļ, ka viņi starplaikā no tās ir atteikušies,

4) kuriem nedrīkst izdot jebkādu vadītāja apliecību galīga tiesas nolēmuma dēļ vai

5) tik ilgi, kamēr uz šīm personām Vācijā, vadītāja apliecības izdevējā valstī vai arī valstī, kurā ir to pastāvīgā dzīvesvieta, ir attiecināts vadīšanas aizliegums vai kuru vadītāja apliecība ir tikusi konfiscēta, atņemta vai attiecībā uz to ir tikusi piemērota sekvestrācija saskaņā ar Vācijas Krimināl kodeksa 94. pantu.

5. Tiesības Vācijā izmantot [Savienības] vai EEZ vadītāja apliecību pēc tam, kad ir pieņemts kāds no 4. punkta 3. un 4. apakšpunktā minētajiem lēmumiem, tiek piešķirtas, pamatojoties uz pieteikumu, ja vairs nepastāv neviens no iemesliem, kas pamatoja vadītāja apliecības atņemšanu vai aizliegumu pieprasīt vadītāja tiesības [..]. Pēc analoģijas piemēro [*FeV*] 20. panta 1. un 3. punktu."

15 *FeV* 28. panta 1., 4. un 5. punkta – redakcijā, kas izriet no 2009. gada 7. janvāra Noteikumiem (*BGBl*. 2009 I, 29. lpp.), – mērķis ir transponēt Vācijas tiesībās Direktīvas 2006/126 11. panta 4. punktu. Šis 4. un 5. punkts kopš šī datuma ir izteikti šādi:

"4. 1. punktā minētā atļauja netiek piemērota attiecībā uz [Savienības] vai EEZ vadītāja apliecību turētājiem,

[..]

2) kuru pastāvīgā dzīvesvieta saskaņā ar vadītāja apliecībā izdarītajām atzīmēm vai neapstrīdamu izdevējas valsts sniegto informāciju to izdošanas brīdī bija Vācija, ja vien viņi apliecību nebija ieguvuši kā studenti vai skolnieki 7. panta 2. punkta izpratnē vismaz sešu mēnešu ilgas uzturēšanās laikā,

3) kuru vadītāja apliecībai Vācijā ir piemērots pagaidu vai galīgas atņemšanas pasākums, ko ir noteikusi tiesa, vai nekavējoties izpildāms vai galīgs atņemšanas pasākums, ko ir noteikusi valsts pārvaldes iestāde, kuriem vadītāja apliecības izdošana ir tikusi atteikta ar galīgu lēmumu vai kuriem tā nav tikusi atņemta tikai tādēļ, ka viņi starplaikā no tās ir atteikušies.

[..]

Pirmā teikuma 2. un 3. apakšpunktā minētajā gadījumā kompetentā iestāde var pieņemt administratīvu aktu, kurā ir konstatēts, ka attiecīgajai personai nav vadītāja tiesību. Pirmā teikuma 3. un 4. apakšpunkts ir jāpiemēro tikai tad, ja šajā daļā minētie pasākumi ir reģistrēti Centrālajā ceļu satiksmes reģistrā un nav tikuši dzēsti, piemērojot Ceļu satiksmes likuma (*Straßenverkehrsgesetz*) 29. pantu.

5. Tiesības Vācijā izmantot [Savienības] vai EEZ vadītāja apliecību pēc tam, kad ir pieņemts kāds no 4. punkta 3. un 4. apakšpunktā minētajiem lēmumiem, tiek piešķirtas, pamatojoties uz pieteikumu, ja vairs nepastāv neviens no iemesliem, kas pamatoja vadītāja apliecības atņemšanu vai aizliegumu pieprasīt vadītāja tiesības [..]. Pēc analoģijas piemēro 4. punkta trešo teikumu, kā arī 20. panta 1. un 5. punktu."

16 Ceļu satiksmes likuma 21. panta 1. punkta 1. apakšpunktā ir paredzēts:

"1. Ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu vai ar naudas sodu soda

1) ikvienu, kurš vada transportlīdzekli bez šim nolūkam vajadzīgās vadītāja apliecības

[..]."

Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi

17 1989. gadā dzimušais *B. Akyüz* 2004.–2008. gadā tika vairākkārt notiesāts konkrēti par miesas bojājumu nodarīšanu, transportlīdzekļa vadīšanu bez vadītāja apliecības, izspiešanu organizētā grupā, ja šīs darbības izraisījušas smagas sekas, kā arī par draudu un apvainojumu izteikšanu.

18 2008. gada 4. martā *B. Akyüz* iesniedza *Landrat des Wetteraukreises* (Veteravas apgabala padomes priekšsēdētājs, turpmāk tekstā – "*Landrat*") pieteikumu par vadītāja apliecības izdošanu B kategorijas transportlīdzekļiem. 2008. gada 12. jūnija vēstulē *Landrat* apliecības izdošanai izvirzīja nosacījumu, ka ir jāiesniedz pretendentam labvēlīgs medicīniski psiholoģiskas ekspertīzes slēdziens. Pēdējais minētais izgāja prasīto ekspertīzi. Savā 2008. gada 8. septembra ziņojumā eksperts, kas bija izmeklējis *B. Akyüz*, nonāca pie slēdziena, ka attiecīgo personu nevar uzskatīt par atbilstošu fiziskās un garīgās piemērotības nosacījumiem pilnīgi drošai 1. grupas (B, L, M un S kategorija) mehāniska transportlīdzekļa vadīšanai ceļu satiksmē. Pēc šī eksperta domām, esot norādes uz to, ka minētajam pretendentam esot paaugstināts agresivitātes potenciāls.

19 Ar 2008. gada 10. septembra lēmumu, kas ir kļuvis galīgs, *Landrat* pieteikumu par vadītāja apliecības izdošanu noraidīja, pamatojoties uz to, ka *B. Akyüz* neatbilst fiziskās un garīgās piemērotības nosacījumiem pilnīgi drošai mehāniskā transportlīdzekļa vadīšanai.

20 2008. gada 24. novembrī *B. Akyüz* Dečīnā [*Děčín*] (Čehijas Republika) ieguva B kategorijas transportlīdzekļu vadītāja apliecību. Atbilstoši Vācijas vēstniecības Prāgā sniegtajai informācijai ne kompetentais Ārvalstnieku dienests, ne arī Dečīnas policija nevar konstatēt, vai *B. Akyüz* šajā datumā uzturējās Čehijas Republikā. Kā ir norādīts šīs vēstniecības dienestu 2009. gada 6. oktobra vēstulē, šī dienesta rīcībā esot vienīgi deklarācija par laikposmu no 2009. gada 1. jūnija līdz 1. decembrim. Čehijas vadītāja apliecība *B. Akyüz* esot tikusi izdota Dečīnā 2009. gada 8. jūnijā. Atbilstoši minētās vadītāja apliecības kopijai tā pirmoreiz tomēr ir tikusi izdota 2008. gada 24. novembrī.

21 Vācijas iestādes ir konstatējušas, ka *B. Akyüz* ir vadījis transportlīdzekļus Vācijā 2008. gada 5. decembrī un 2009. gada 1. martā.

22 *Amtsgericht Friedberg* [Frīdbergas Pirmās instances tiesa] *Jugendschöffengericht* (Nepilngadīgo tiesa) sastāvā ar 2009. gada 17. decembra spriedumu atzina *B. Akyüz* par vainīgu transportlīdzekļa vadīšanā bez apliecības divos iepriekš minētajos gadījumos.

23 *B. Akyüz* par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību *Landgericht Gießen* [Gīsenes Apgabaltiesā].

24 Pastāvot šaubām jautājumā par to, vai Vācijas iestādēm ir jāatzīst Čehijas kompetento iestāžu *B. Akyüz* izdotā vadītāja apliecība, jo Vācijas Federatīvās Republikas iestādes nav atņēmušas pēdējam minētajam apliecību, bet gan apliecības izdošana šajā dalībvalstī attiecīgajai personai ir vienīgi atteikta, *Landgericht Gießen* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“Vai

a) [..] Direktīvas 91/439 [..] 1. panta 2. punkts, lasot to kopsakarā ar 8. panta 2. un 4. punktu,

b) [..] Direktīvas 2006/126 [..] 2. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar 11. panta 4. punktu,

ir jāinterpretē tādējādi,

1) ka minētajās tiesību normās dalībvalstij (uzņemošajai dalībvalstij) ir noteikts aizliegums atteikties atzīt savā teritorijā citas dalībvalsts (izdevējas dalībvalsts) izdotu vadītāja apliecību, ja pirms vadītāja apliecības iegūšanas izdevējā dalībvalstī minētās vadītāja apliecības izdošana uzņemošajā valstī ir atteikta tāpēc, ka attiecīgā persona neatbilst fiziskās un garīgās piemērotības nosacījumiem pilnīgi drošai mehāniskā transportlīdzekļa vadīšanai;

2) apstiprinošas atbildes gadījumā: ka minētajās tiesību normās dalībvalstij (uzņemošajai dalībvalstij) ir noteikts aizliegums atteikties atzīt savā teritorijā citas dalībvalsts (izdevējas dalībvalsts) izdotu vadītāja apliecību, ja pirms vadītāja apliecības iegūšanas izdevējā dalībvalstī vadītāja apliecības izdošana uzņemošajā valstī ir atteikta tāpēc, ka attiecīgā persona nav atbildusi fiziskās un garīgās piemērotības nosacījumiem pilnīgi drošai mehāniskā transportlīdzekļa vadīšanai, *un*, ka, pamatojoties uz atzīmēm pašā vadītāja apliecībā, citu no izdevējas dalībvalsts saņemtu neapstrīdamu informāciju vai pamatojoties uz citiem neapšaubāmiem datiem, it īpaši iespējamām paša vadītāja apliecības turētāja sniegtajām norādēm vai citiem drošiem uzņemošās dalībvalsts datiem, ir skaidrs, ka ir pārkāpts Direktīvas 91/439 [..] 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā vai Direktīvas 2006/126 [..] 7. panta 1. punkta e) apakšpunktā paredzētais noteikums par pastāvīgo dzīvesvietu

— tiktāl, ciktāl šie citi neapšaubāmie dati, it īpaši iespējamās paša vadītāja apliecības turētāja sniegtās norādes vai citi droši uzņemošās dalībvalsts dati, nav pietiekami, – vai informācija Tiesas judikatūras izpratnē tiek saņemta no izdevējas dalībvalsts arī tad, ja šī dalībvalsts to nodod nevis tieši, bet tikai netieši paziņojuma veidā, kurš ir pamatots ar iepriekš minēto informāciju un kuru ir sagatavojušas trešās personas, konkrēti uzņemošās dalībvalsts vēstniecība izdevējā dalībvalstī;

3) ka minētajās tiesību normās dalībvalstij (uzņemošajai dalībvalstij) ir noteikts aizliegums atteikties atzīt savā teritorijā citas dalībvalsts (izdevējas dalībvalsts) izdotu vadītāja apliecību, ja vadītāja apliecības iegūšanas formālie nosacījumi izdevējā dalībvalstī gan ir izpildīti, tomēr ir skaidrs, ka attiecīgās uzturēšanās vienīgais mērķis ir vadītāja apliecības iegūšana, nevis cits mērķis, kas ir aizsargāts ar Eiropas Savienības tiesībām, it īpaši ar Līgumā par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā paredzētajām vai Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā ierakstītajām pamatbrīvībām (tūrisms nolūkā iegūt vadītāja apliecības)?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

25 Vispirms ir svarīgi konstatēt, ka iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi ir par to, kā interpretēt, pirmkārt, Direktīvas 91/439 un, otrkārt, Direktīvas 2006/126, ar ko atceļ un aizstāj šo direktīvu, atbilstīgās normas.

26 Tādējādi ir jānoskaidro, ciktāl šīs tiesību normas ir piemērojamas pamatlietas faktiem.

27 Pēc Vācijas valdības domām, minētajā lietā ir piemērojamas vienīgi Direktīvas 91/439 normas. Faktiski no *B. Akyüz* Čehijas Republikā iegūtās vadītāja apliecības izrietot, ka šīs apliecības izsniegšanas datums ir 2008. gada 24. novembris. Taču saskaņā ar Direktīvas 2006/126 18. panta otro daļu tās 11. panta 4. punkts esot piemērojams no 2009. gada 19. janvāra, kas ir vēlāk nekā minētās apliecības izdošanas datums. Komisija savukārt uzskata, ka Direktīvas 2006/126 normas ir piemērojamas attiecībā uz *B. Akyüz* 2009. gada 1. martā veikto braucienu.

28 Pirmkārt, no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka *B. Akyüz* Vācijā veiktie braucieni, uz kuriem attiecas pamatlieta, ir notikuši 2008. gada 5. decembrī un 2009. gada 1. martā.

29 Otrkārt, lai arī iesniedzējtiesas nolēmumā ir minēts arī 2009. gada 8. jūnijs kā datums, kurā *B. Akyüz* esot izdota Čehijas vadītāja apliecība, ir svarīgi piebilst, ka no minētā nolēmuma izriet, ka vadītāja apliecības fotokopijā tomēr ir norādīts, ka tā pirmoreiz ir izdota 2008. gada 24. novembrī.

30 Tādējādi šķiet, ka kompetentās Čehijas iestādes minēto vadītāja apliecību *B. Akyüz* ir izdevušas 2008. gada 24. novembrī, un iesniedzējtiesai tas ir jāpārbauda. Gadījumā, ja šī apliecība būtu tikusi izdota tikai 2009. gada 8. jūnijā, datumā, kurā notika braucieni, uz ko attiecas pamatlieta, *B. Akyüz* īpašumā nebūtu bijis Čehijas vadītāja apliecības un jautājums par apliecības, kura būtu tikusi izdota tikai pēc šī datuma, atzīšanu šīs lietas kontekstā zaudētu nozīmi.

31 Lai gan Direktīva 91/439 ir atcelta tikai no 2013. gada 19. janvāra, Direktīvas 2006/126 2. panta 1. punkts un 11. panta 4. punkts saskaņā ar tās 18. panta otro daļu tomēr ir piemērojami no 2009. gada 19. janvāra.

32 Ir jākonstatē, ka Direktīvas 2006/126 2. panta 1. punktā ir paredzēta dalībvalstīs izsniegtu vadītāja apliecību savstarpēja atzīšana. Tomēr tās 11. panta 4. punkta otrajā daļā ir noteikts, ka dalībvalsts atsakās atzīt jebkuras vadītāja apliecības derīgumu, ko izdevusi kāda cita dalībvalsts personai, kuras

vadītāja apliecība izdevējas dalībvalsts teritorijā ir ierobežota, aizturēta vai atņemta, turklāt neatkarīgi no tā, vai minētā apliecība ir tikusi izdota pirms datuma, kad minētā tiesību norma ir kļuvusi piemērojama.

33 No tā izriet, ka minētās tiesību normas saistībā ar otro braucienu, uz kuru attiecas pamatlieta, proti, *B. Akyüz* 2009. gada 1. martā veikto braucienu, ir piemērojamas *ratione temporis*.

34 Šajos apstākļos iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi ir jāaplūko, ņemot vērā gan Direktīvas 91/439 1. panta 2. punktu un 8. panta 2. un 4. punktu, gan arī Direktīvas 2006/126 2. panta 1. punktu un 11. panta 4. punktu.

Par pirmo jautājumu

35 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 91/439 1. panta 2. punkta noteikumi, lasot tos kopsakarā ar 8. panta 2. un 4. punkta, kā arī Direktīvas 2006/126 2. panta 1. punkta un 11. panta 4. punkta noteikumiem, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem pretrunā ir tāds uzņemošās dalībvalsts tiesiskais regulējums, kas tai ļauj atteikties savā teritorijā atzīt citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību, ja šīs apliecības turētājam šajā uzņemošajā dalībvalstī nav piemērots neviens no pasākumiem minētā Direktīvas 91/439 8. panta 4. punkta vai Direktīvas 2006/126 11. panta 4. punkta otrās daļas izpratnē, bet viņam šajā pēdējā dalībvalstī ir tikusi atteikta pirmās vadītāja apliecības izdošana tāpēc, ka viņš saskaņā ar šīs valsts tiesisko regulējumu neatbilst fiziskās un garīgās piemērotības nosacījumiem pilnīgi drošai mehāniskā transportlīdzekļa vadīšanai.

36 Vācijas valdība uzskata, ka, ja pretendentam ir tikusi atteikta pirmās vadītāja apliecības izdošana tāpēc, ka viņš neatbilst fiziskās un garīgās piemērotības nosacījumiem pilnīgi drošai transportlīdzekļa vadīšanai, atļaut viņam piedalīties ceļu satiksmē nozīmē radīt vismaz tikpat nopietnus draudus kā, ja šādu dalības iespēju dotu personai, kurai vadītāja apliecība līdzīgu iemeslu dēļ ir atņemta. Pēc šīs valdības domām, jēdziens "atņemšana" līdz ar to būtu jāsaprot plašā nozīmē tādējādi, ka tas ietver arī sākotnēju vadītāja apliecības izdošanas atteikumu.

37 Minētā valdība min arī vajadzību ņemt vērā noteiktas ceļu satiksmes dalībnieku pamattiesības, tādas kā tiesības uz dzīvību, tiesības uz personas neaizskaramību, kā arī tiesības uz īpašumu, kuras ir apstiprinātas arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas attiecīgi 2., 3. un 17. pantā, ar kurām būtu jāpadara saderīgas pamatbrīvības un ar kurām dalībvalstīm ir noteikts pienākums neatļaut to teritorijās tādu autovadītāju piedalīšanos ceļu satiksmē, par kuriem ir droši zināms, ka viņi nopietni apdraud citus satiksmes dalībniekus.

38 Komisija piebilst, ka pret personu, kurai ir tikusi atteikta pirmās vadītāja apliecības izdošana tādu iemeslu dēļ, kuri, tad, ja runa būtu par iepriekš izdotu vadītāja apliecību, būtu izraisījuši tās ierobežošanu, aizturēšanu, atņemšanu vai anulēšanu, būtu jāizturas tā, it kā uz viņu attiektos viens no šiem pēdējiem gadījumiem. Turklāt šis apstāklis neesot iemesls, kas pamato privileģētu attieksmi pret minēto personu attiecībā uz viņa pastāvīgajai dzīvesvietai piemērojamajiem pasākumiem vai arī dalībvalstīm neatļauj vai nenosaka pienākumu piemērot paredzētos ierobežojošos pasākumus, ja ir izpildīti to īstenošanai izvirzītie nosacījumi.

39 Itālijas valdība savukārt norāda, ka pirmajā iesniedzējtiesas uzdotajā jautājumā nav nekādas atsauces uz "pastāvīgās dzīvesvietas" kritēriju. Kaut gan tā cer uz progresīvu Savienības tiesību noteikumu interpretāciju, lai tiktu pieļauts vadītāja apliecības atzīšanas atteikums tādos apstākļos kā tie, uz kuriem attiecas pamatlieta, šī valdība no tiem tomēr secina, ka neliekas, ka Direktīvas 91/439 1. panta 2. punkta un 8. panta 2. un 4. punkta, kā arī Direktīvas 2006/126 2. panta 1. punkta un 11. panta 4. punkta noteikumi, lasot tos kopsakarā, šādu atteikumu pieļautu.

40 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru Direktīvas 91/439 1. panta 2. punktā ir paredzēta dalībvalstīs izdotu vadītāja apliecību savstarpēja atzīšana, neievērojot nekādas formalitātes. Šajā normā ir ietverts nepārprotams un precīzs dalībvalstu pienākums, kas nepieļauj nekādu rīcības brīvību,

veicot pasākumus šī pienākuma izpildei (skat. it īpaši 2009. gada 19. februāra spriedumu lietā C-321/07 *Schwarz*, Krājums, I-1113. lpp., 75. punkts, un 2011. gada 19. maija spriedumu lietā C-184/10 *Grasser*, Krājums, I-4057. lpp., 19. punkts). Ir jākonstatē, ka tāpat tas ir arī attiecībā uz Direktīvas 2006/126 2. panta 1. punktu, kura formulējums ir identisks Direktīvas 91/439 1. panta 2. punkta formulējumam.

41 Izdevējai dalībvalstij ir jāpārbauda, vai ir izpildīti Savienības tiesībās noteiktie minimālie nosacījumi, it īpaši Direktīvas 91/439 7. panta 1. punktā paredzētie nosacījumi par dzīvesvietu un piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai, un vai vadītāja apliecības izdošana tādējādi ir pamatota (skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Schwarz*, 76. punkts, un lietā *Grasser*, 20. punkts).

42 Ja dalībvalsts iestādes ir izdevušas vadītāja apliecību atbilstoši Direktīvas 91/439 1. panta 1. punktam, citas dalībvalstis nav tiesīgas pārbaudīt, vai ir ievēroti šajā direktīvā paredzētie izdošanas nosacījumi. Faktiski vadītāja apliecības izdošana kādā dalībvalstī ir uzskatāma par pierādījumu, ka šīs apliecības turētājs tās izdošanas dienā atbilda šiem nosacījumiem (skat. it īpaši iepriekš minētos spriedumus lietā *Schwarz*, 77. punkts, un lietā *Grasser*, 21. punkts).

43 Tomēr Direktīvas 91/439 8. panta 2. un 4. punktā dalībvalstīm zināmos apstākļos un, kā izriet no šīs Direktīvas 91/439 preambulas pēdējā apsvēruma, it īpaši ceļu satiksmes drošības apsvērumu dēļ ir ļauts piemērot valsts tiesību normas par vadītāja apliecības ierobežošanu, aizturēšanu, atņemšanu vai anulēšanu attiecībā uz ikvienu apliecības turētāju, kura pastāvīgā dzīvesvieta ir to teritorijā (iepriekš minētais spriedumus lietā *Schwarz*, 79. punkts).

44 Direktīvas 91/439 8. panta 4. punkta pirmajā daļā dalībvalstij ir atļauts atteikties atzīt tādas vadītāja apliecības derīgumu, ko citā dalībvalstī ieguvusi persona, kurai pirmās minētās dalībvalsts teritorijā ir piemērots vadītāja apliecības ierobežošanas, aizturēšanas, atņemšanas vai anulēšanas pasākums. Savukārt Direktīvas 2006/126 11. panta 4. punkta otrajā daļā ir paredzēts, ka dalībvalstij ir jāatsakās atzīt jebkuras tādas vadītāja apliecības derīgumu, ko citā dalībvalstī ir ieguvusi persona, kuras vadītāja apliecība izdevējas dalībvalsts teritorijā ir ierobežota, aizturēta vai atņemta.

45 Tomēr Tiesa ir atkārtoti atgādinājusi, ka Direktīvas 91/439 8. panta 4. punktā paredzētā iespēja ir atkāpe no vispārējā vadītāja apliecību savstarpējas atzīšanas principa un tādēļ ir jāinterpretē šauri (skat. it īpaši 2008. gada 20. novembra spriedumu lietā C-1/07 *Weber*, Krājums, I-8571. lpp., 29. punkts.; iepriekš minēto spriedumu lietā *Schwarz*, 84. punkts, un 2010. gada 2. decembra rīkojumu lietā C-334/09 *Scheffler*, Krājums, I-12379. lpp., 63. punkts).

46 Faktiski izņēmumus no dalībvalstīs izdotu vadītāja apliecību atzīšanas pienākuma, neievērojot formalitātes, kas izlīdzsvaro šo principu ar ceļu satiksmes drošības principu, nevar saprast plaši, neliekot zust visai dalībvalstīs atbilstoši Direktīvai 91/439 izdotu vadītāja apliecību savstarpējas atzīšanas principa jēgai (šajā ziņā skat. 2009. gada 9. jūlija rīkojumu lietā C-445/08 *Wierer*, 52. punkts, un iepriekš minēto rīkojumu lietā *Scheffler*, 63. punkts).

47 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka atteikšanās izdot pirmo vadītāja apliecību saskaņā ar Direktīvas 91/439 8. panta 4. punktu un Direktīvas 2006/126 11. panta 4. punkta otro daļu neietilpst gadījumos, kas var izraisīt to, ka dalībvalsts neatzīst citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību.

48 Ir jānorāda, ka Vācijas valdība lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanas laikā būtībā uzsvēra, ka tad, ja atteikšanās izdot pirmo vadītāja apliecību dalībvalstī ir pamatota ar tādu nopietnu nepiemērotību – kas nav ņemta vērā Direktīvā 91/439 – kā pretendenta paaugstināts agresivitātes potenciāls, šai dalībvalstij nav jāatzīst vēlāk citā dalībvalstī attiecīgajai personai izdota vadītāja apliecība.

49 Turklāt, pēc šīs valdības domām, lai varētu atzīt citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību pēc atteikšanās izdot pirmo vadītāja apliecību uzņemošās dalībvalsts teritorijā, ir vajadzīgs, lai pirms šīs vadītāja apliecības izdošanas attiecīgajai personai šajā citā dalībvalstī uzņemošā dalībvalsts informētu pēdējo minēto par iemesliem, kas ir izraisījuši izdošanas atteikumu, un tā pārbaudītu, vai šie iemesli vairs nepastāv.

50 Šī argumentācija nav atbalstāma.

51 Faktiski no paša sākuma ir jākonstatē, ka, lai arī atteikšanās izdot pirmo vadītāja apliecību dalībvalstī, protams, var daļēji būt pamatota ar pretendenta uzvedību, šāds atteikums, kas tiek īstenots, piemērojot administratīvo procedūru, atšķirībā no Direktīvas 91/439 8. panta 2. un 4. punktā un Direktīvas 2006/126 11. panta 4. punkta otrajā daļā paredzētajiem gadījumiem nevar būt sods par šī pretendenta veiktu pārkāpumu.

52 Turklāt ir jākonstatē, ka pirmās vadītāja apliecības izdošana varētu tikt atteikta citu iemeslu dēļ nekā tie, kuri attaisno apliecības ierobežošanu, aizturēšanu, atņemšanu vai anulēšanu.

53 Šajā ziņā no Direktīvas 91/439 preambulas ceturtā apsvēruma un Direktīvas 2006/126 preambulas 8. apsvēruma izriet, ka tajās ir noteikta prasība tikai minimāli saskaņot valsts tiesību normas par nosacījumiem, kādos var izdot vadītāja apliecības. Dalībvalstīm tādējādi ir atļauts šajā jomā saglabāt vai pieņemt stingrākas tiesību normas.

54 Attiecībā uz fizisko un garīgo piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai Tiesa ir uzsvērusi, ka tas, ka saskaņā ar Direktīvas 91/439 III pielikuma 5. punktu dalībvalsts, izdodot jebkuru vadītāja apliecību, var pieprasīt, lai tiktu veikta stingrāka medicīniskā pārbaude nekā tā, kas aprakstīta minētajā pielikumā, neietekmē šīs dalībvalsts pienākumu atzīt citās dalībvalstīs saskaņā ar šo direktīvu izdotas vadītāja apliecības (skat. 2008. gada 26. jūnija spriedumu apvienotajās lietās C-329/06 un C-343/06 *Wiedemann* un *Funk*, Krājums, I-4635. lpp., 53. punkts).

55 Pirmkārt, ir jākonstatē, ka risinājums, ko ir ieteikusi Vācijas valdība, nozīmētu, ka, lai noteiktu iemeslus, kas varētu izraisīt dalībvalsts atteikšanos atzīt citā dalībvalstī vēlāk izdotu vadītāja apliecību, būtu jāveic to iemeslu pārbaude, kuri nav ņemti vērā Direktīvā 91/439 vai Direktīvā 2006/126 un uz kuriem šī dalībvalsts atsaucas, lai atteiktu vadītāja apliecības izdošanu. Tādējādi dalībvalsts iespēja atteikties atzīt citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību būtu atkarīga no tā, cik nopietns ir Direktīvā 91/439 vai Direktīvā 2006/126 neievērotais iemesls, uz kura pamata pirmajā dalībvalstī ir tikusi atteikta pirmās vadītāja apliecības izdošana. Tā kā Direktīvā 91/439 vai Direktīvā 2006/126 nav norāžu šajā ziņā, šāds nevar būt iecerētais risinājums.

56 Otrkārt, atļaujas piešķiršana uzņemošajai dalībvalstij neatzīt citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību tāpēc, ka šīs apliecības turētājam pirmajā valstī ir tikusi atteikta pirmās vadītāja apliecības izdošana un ka izdevēja dalībvalsts nav pārbaudījusi, vai iemesli, kas ir izraisījuši šo izdošanas atteikumu, vairs nepastāv, varētu izraisīt to, ka dalībvalsts, kurā būtu izvirzīti stingrāki nosacījumi vadītāja apliecības izdošanai, varētu noteikt prasību slieksni, kas būtu jāievēro citām dalībvalstīm, lai tās teritorijā varētu tikt atzītas šajās pēdējās izdotās vadītāja apliecības.

57 Šajā kontekstā ir svarīgi atgādināt, ka atzīt dalībvalsts tiesības pamatoties uz valsts tiesību normām, lai uz nenoteiktu laiku atteiktos atzīt citā dalībvalstī izdotu apliecību, nozīmētu noliegt pašu vadītāja apliecību savstarpējas atzīšanas principu, kas ir ar Direktīvu 91/439 iesviestās sistēmas centrālais elements (šajā ziņā skat. 2004. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-476/01 *Kapper*, *Recueil*, I-5205. lpp., 77. punkts, un 2006. gada 28. septembra rīkojumu lietā C-340/05 *Kremer*, 30. punkts).

58 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka atteikums izdot pirmo vadītāja apliecību nevar tikt pielīdzināts Direktīvas 91/439 8. panta 2. un 4. punktā un Direktīvas 2006/126 11. panta 4. punktā paredzētajiem gadījumiem, kuri var izraisīt to, ka dalībvalsts neatzīst citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību.

59 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 91/439 1. panta 2. punkta noteikumi, lasot tos kopsakarā ar 8. panta 2. un 4. punkta, kā arī Direktīvas 2006/126 2. panta 1. punkta un 11. panta 4. punkta noteikumiem, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem pretrunā ir tāds uzņemošās dalībvalsts tiesiskais regulējums, kas tai ļauj atteikties savā teritorijā atzīt citā dalībvalstī

izdotu vadītāja apliecību, ja šīs apliecības turētājam šajā uzņemošajā dalībvalstī nav piemērots neviens no pasākumiem minētā Direktīvas 91/439 8. panta 4. punkta vai Direktīvas 2006/126 11. panta 4. punkta otrās daļas izpratnē, bet viņam šajā pēdējā dalībvalstī ir tikusi atteikta pirmās vadītāja apliecības izdošana tāpēc, ka viņš saskaņā ar šīs valsts tiesisko regulējumu neatbilst fiziskās un garīgās piemērotības nosacījumiem pilnīgi drošai mehāniskā transportlīdzekļa vadīšanai.

Par otro un trešo jautājumu

60 Ar savu otro un trešo jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 91/439 1. panta 2. punkta noteikumi, lasot tos kopsakarā ar 8. panta 2. un 4. punkta, kā arī Direktīvas 2006/126 2. panta 1. punkta un 11. panta 4. punkta noteikumiem, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem pretrunā ir arī tāds atzīšanas aizliegums kā tas, kurš tika minēts iepriekšējā punktā, pirmkārt, gadījumā, ja turklāt, pamatojoties uz izdevējas dalībvalsts – nevis tieši, bet tikai netieši paziņojuma veidā, kurš ir pamatots ar informāciju, kas ir saņemta no izdevējas dalībvalsts, un kuru ir sagatavojušas trešās personas, konkrēti uzņemošās dalībvalsts vēstniecības izdevējā dalībvalstī dienesti, – nodoto informāciju, būtu skaidrs, ka attiecīgais vadītāja apliecības turētājs šīs apliecības izdošanas brīdī neatbilst nosacījumam par pastāvīgo dzīvesvietu Direktīvas 91/439 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta vai Direktīvas 2006/126 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta izpratnē, un, otrkārt, gadījumā, ja apliecības izdošanas formālie nosacījumi izdevējā dalībvalstī gan ir bijuši izpildīti, bet, ja būtu skaidrs, ka pretendenta uzturēšanās šajā pēdējā dalībvalstī vienīgais mērķis ir bijis minētās vadītāja apliecības iegūšana.

61 Ir jāatgādina, kā apgalvo Vācijas valdība, ka nosacījuma par pastāvīgo dzīvesvietu Direktīvas 91/439 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē neievērošana pati par sevi var būt pamats tam, lai dalībvalsts atteiktos atzīt citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību (skat. 2011. gada 13. oktobra spriedumu lietā C-224/10 *Apelt*, Krājums, I-9601. lpp., 34. punkts).

62 Faktiski no Tiesas judikatūras izriet, ka Direktīvas 91/439 1. panta 2. punkts, 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts, kā arī 8. panta 2. un 4. punkts pieļauj, ka uzņemošā dalībvalsts atsakās atzīt savā teritorijā citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību, ja ir skaidrs – nevis atkarībā no uzņemošās dalībvalsts sniegtās informācijas, bet gan saskaņā ar pašā vadītāja apliecībā ietvertajām atzīmēm vai cita veida neapstrīdamu izdevējas dalībvalsts informāciju –, ka Direktīvas 91/439 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētais nosacījums par pastāvīgo dzīvesvietu nav bijis ievērots (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus apvienotajās lietās *Wiedemann* un *Funk*, 72. punkts, kā arī lietā *Grasser*, 33. punkts).

63 Kā Tiesa jau ir atzinusi iepriekš minētā sprieduma lietā *Grasser* 33. punktā, faktam, ka minētās apliecības turētājam uzņemošajā dalībvalstī nav piemērots neviens no pasākumiem minētās direktīvas 8. panta 2. punkta izpratnē, šajā ziņā nav nozīmes.

64 Ciktāl runa ir par nosacījuma par pastāvīgo dzīvesvietu neievērošanu, šie apsvērumi ir attiecināmi arī uz Direktīvas 2006/126 2. panta 1. punktu un 11. panta 4. punktu.

65 Tādējādi, kā izriet no šī sprieduma 46. punkta, šo izņēmumu no dalībvalstīs izdotu vadītāja apliecību atzīšanas pienākuma, neievērojot formalitātes, kas izlīdzsvaro vadītāja apliecību savstarpējas atzīšanas principu ar ceļu satiksmes drošības principu, nevar saprast plaši, neliekot zust visai savstarpējas atzīšanas principa jēgai (šajā ziņā skat. iepriekš minēto rīkojumu lietā *Wierer*, 52. punkts).

66 To informācijas avotu uzskaitījums – kā tas, kas minēts šī sprieduma 62. punktā –, uz kuriem uzņemošās dalībvalstis var pamatoties, lai atteiktu citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības atzīšanu, neizmantojot savstarpējo palīdzību un informācijas apmaiņas procedūru, kas ir noteiktas Direktīvas 91/439 12. panta 3. punktā un Direktīvas 2006/126 15. pantā, līdz ar to ir ierobežojošs un izsmeļošs (šajā ziņā skat. iepriekš minēto rīkojumu lietā *Wierer*, 53. punkts).

67 Lai informāciju kvalificētu kā neapstrīdamu izdevējas dalībvalsts informāciju, kas apliecina, ka vadītāja apliecības turētāja dzīvesvieta viņa vadītāja apliecības izdošanas brīdī nebija pēdējā minētajā valstī, ir svarīgi, lai to būtu sniegusi minētās izdevējas dalībvalsts iestāde.

68 Pamatlietā no iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka, tā kā Vācijas iestāžu rīcībā ir neapstrīdama Čehijas iestāžu informācija, kas apliecina, ka *B. Akyüz* pastāvīgā dzīvesvieta brīdī, kad Čehijas Republikā viņam tika izdota vadītāja apliecība, nebija šīs valsts teritorijā, tās ir pamatoti atteikušās atzīt šo apliecību. Savstarpējas atzīšanas princips nepieļauj atteikumu uz jebkādas citas informācijas pamata (šajā ziņā skat. iepriekš minēto rīkojumu lietā *Wierer*, 59. punkts).

69 Šajā ziņā nav neiespējams, ka informāciju, kas iegūta no izdevējas dalībvalsts Iedzīvotāju reģistra, var uzskatīt par šādu informāciju (iepriekš minētais rīkojums lietā *Wierer*, 61. punkts).

70 Turpretim skaidrojumi vai informācija, ko apliecības turētājs ir sniedzis administratīvās procedūras vai tiesvedības gaitā, pildot pienākumu sadarboties, kas viņam ir noteikts atbilstoši uzņemošās dalībvalsts valsts tiesībām, nevar tikt kvalificēta kā nepastrīdama izdevējas dalībvalsts informācija, kas apliecina, ka apliecības turētāja dzīvesvieta viņa vadītāja apliecības izdošanas brīdī nebija pēdējā minētajā valstī (iepriekš minētais rīkojums lietā *Wierer*, 54. punkts).

71 Neliekas, ka pats apstāklis, ka izdevēja dalībvalsts informāciju uzņemošās dalībvalsts kompetentajām iestādēm ir nodevusi nevis tieši, bet tikai netieši paziņojuma veidā, kuru ir sagatavojušas trešās personas, varētu padarīt neiespējamu to, ka šo informāciju varētu uzskatīt par izdevējas dalībvalsts informāciju, ja vien to ir sniegusi pēdējās minētās valsts iestāde.

72 Līdz ar to, kā norāda Vācijas valdība un būtībā arī Komisija, tikai tas vien, ka uzņemošās dalībvalsts kompetentās iestādes, lai iegūtu šādu informāciju no izdevējas dalībvalsts kompetentajām iestādēm, uztic rīkoties savai pārstāvniecībai izdevējā dalībvalstī, nepadara neiespējamu to, ka šo informāciju varētu uzskatīt par pēdējās minētās valsts informāciju.

73 Iesniedzējtiesas uzdevums ir pārbaudīt, vai tādos apstākļos kā pamatlietā iegūtā informācija var tikt kvalificēta kā izdevējas dalībvalsts informācija.

74 Vajadzības gadījumā šai tiesai ir arī jānovērtē minētā informācija un jānosaka, vai tā ir neapstrīdama informācija, kas apliecina, ka vadītāja apliecības turētāja pastāvīgā dzīvesvieta viņa vadītāja apliecības iegūšanas brīdī nebija izdevējas valsts teritorijā.

75 Novērtējot šīs izdevējas dalībvalsts informāciju, kas ir iesniedzējtiesas rīcībā, tā var ņemt vērā visus tajā izskatāmās lietas apstākļus. Tā var it īpaši apsvērt iespējamo apstākli, ka izdevējas dalībvalsts informācija norāda, ka vadītāja apliecības turētājs šīs valsts teritorijā ir pavadījis tikai ļoti īsu laika posmu un nodibinājis tās teritorijā tikai fiktīvu dzīvesvietu vienīgi ar mērķi izvairīties no viņa patiesās dzīvesvietas valstī paredzēto stingrāko vadītāja apliecības izdošanas nosacījumu piemērošanas.

76 Tomēr ir jāuzsver, ka, tā kā tas pieder pie viņa tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, kuras Savienības pilsoņiem ir piešķirtas ar LESD 21. panta 1. punktu un atzītas Direktīvā 91/439 un Direktīvā 2006/126, apstāklis, ka vadītāja apliecības turētājs ir nodibinājis savu dzīvesvietu noteiktā dalībvalstī ar mērķi izmantot vadītāja apliecības izdošanas nosacījumu ziņā mazāk stingrus tiesību aktus (pēc analoģijas skat. 1999. gada 9. marta spriedumu lietā C-212/97 *Centros*, *Recueil*, I-1459. lpp., 27. punkts), pats par sevi neļauj konstatēt, ka nav ievērots nosacījums par pastāvīgo dzīvesvietu, kas paredzēts attiecīgi minēto direktīvu 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā un 7. panta 1. punkta e) apakšpunktā un pamato dalībvalsts atteikumu atzīt citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību.

77 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 91/439 1. panta 2. punkta noteikumi, lasot tos kopsakarā ar 8. panta 2. un 4. punkta, kā arī Direktīvas 2006/126 2. panta 1. punkta un 11. panta 4. punkta noteikumiem, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem pretrunā nav tāds uzņemošās dalībvalsts

tiesiskais regulējums, kas tai ļauj atteikties tās teritorijā atzīt citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību gadījumā, ja, pamatojoties uz izdevējas dalībvalsts neapstrīdamu informāciju, ir skaidrs, ka vadītāja apliecības turētājs šīs apliecības izdošanas brīdī neatbilst Direktīvas 91/439 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā un Direktīvas 2006/126 7. panta 1. punkta e) apakšpunktā paredzētajam nosacījumam par pastāvīgo dzīvesvietu. Šajā ziņā pats apstāklis, ka izdevēja dalībvalsts šo informāciju uzņemošās dalībvalsts kompetentajām iestādēm ir nodevusi nevis tieši, bet tikai netieši paziņojuma veidā, kuru ir sagatavojušas trešās personas, nevar padarīt neiespējamu to, ka šī informācija varētu tikt uzskatīta par izdevējas dalībvalsts informāciju, ja vien to ir sniegusi pēdējās minētās dalībvalsts iestāde. Iesniedzējtiesas uzdevums ir pārbaudīt, vai tādos apstākļos kā pamatlietā iegūtā informācija var tikt kvalificēta kā izdevējas dalībvalsts informācija, kā arī vajadzības gadījumā novērtēt minēto informāciju un, ņemot vērā visus tās izskatāmās lietas apstākļus, noteikt, vai tā ir neapstrīdama informācija, kas apliecina, ka apliecības turētāja pastāvīgā dzīvesvieta viņa vadītāja apliecības iegūšanas brīdī nebija pēdējās minētās valsts teritorijā.

Par tiesāšanās izdevumiem

78 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) Padomes 1991. gada 29. jūlija Direktīvas 91/439/EEK par vadītāju apliecībām 1. panta 2. punkta noteikumi, lasot tos kopsakarā ar 8. panta 2. un 4. punkta, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 20. decembra Direktīvas 2006/126/EK par vadītāju apliecībām 2. panta 1. punkta un 11. panta 4. punkta noteikumiem, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem pretrunā ir tāds uzņemošās dalībvalsts tiesiskais regulējums, kas tai ļauj atteikties savā teritorijā atzīt citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību, ja šīs apliecības turētājam šajā uzņemošajā dalībvalstī nav piemērots neviens no pasākumiem minētā Direktīvas 91/439 8. panta 4. punkta vai Direktīvas 2006/126 11. panta 4. punkta otrās daļas izpratnē, bet viņam šajā pēdējā dalībvalstī ir tikusi atteikta pirmās vadītāja apliecības izdošana tāpēc, ka viņš saskaņā ar šīs valsts tiesisko regulējumu neatbilst fiziskās un garīgās piemērotības nosacījumiem pilnīgi drošai mehāniskā transportlīdzekļa vadīšanai;

2) minētās tiesību normas, lasot tās kopsakarā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tām pretrunā nav tāds uzņemošās dalībvalsts tiesiskais regulējums, kas tai ļauj atteikties tās teritorijā atzīt citā dalībvalstī izdotu vadītāja apliecību gadījumā, ja, pamatojoties uz izdevējas dalībvalsts neapstrīdamu informāciju, ir skaidrs, ka vadītāja apliecības turētājs šīs apliecības izdošanas brīdī neatbilst Direktīvas 91/439 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā un Direktīvas 2006/126 7. panta 1. punkta e) apakšpunktā paredzētajam nosacījumam par pastāvīgo dzīvesvietu. Šajā ziņā pats apstāklis, ka izdevēja dalībvalsts šo informāciju uzņemošās dalībvalsts kompetentajām iestādēm ir nodevusi nevis tieši, bet tikai netieši paziņojuma veidā, kuru ir sagatavojušas trešās personas, nevar padarīt neiespējamu to, ka šī informācija varētu tikt uzskatīta par izdevējas dalībvalsts informāciju, ja vien to ir sniegusi pēdējās minētās dalībvalsts iestāde.

Iesniedzējtiesas uzdevums ir pārbaudīt, vai tādos apstākļos kā pamatlietā iegūtā informācija var tikt kvalificēta kā izdevējas dalībvalsts informācija, kā arī vajadzības gadījumā novērtēt minēto informāciju un, ņemot vērā visus tajā izskatāmās lietas apstākļus, noteikt, vai tā ir neapstrīdama informācija, kas apliecina, ka apliecības turētāja pastāvīgā dzīvesvieta viņa vadītāja apliecības iegūšanas brīdī nebija pēdējās minētās valsts teritorijā.

[Paraksti]